

Maakuntahallitus 26.2.2024  
Maakuntajohtaja Kari Häkämies

### § 3 Ajankohtaiset asiat

#### **Turun kehätie ja Paraistenväylä käynnistettävissä kehysriihessä**

Varsinais-Suomi odottaa hallituksen huhtikuun kehysriihestä päätöstä E18 Turun kehätien ja Paraistenväylän rakentamisen käynnistämisestä. E18 (kt 40) Turun kehätieltä on toteuttamatta Raision keskustan kohdan ja Naantali–Raision välin parantamishankkeet. Väylävirasto on nostanut Raision hankkeen uusimmassa vuosien 2025–2032 väyläverkon investointiohjelmassa kaikkein kiireellisimmäksi maantiehankkeeksi.

Liikennemäärät ovat satamayhteyksien solmukohdassa suuret, jopa 50 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Myös liikenneturvallisuus on Raision keskustan kohdassa maakunnan pääteiden heikoimpia. Kehätielle tarvitaan 235 miljoonan euron investointi. Rahoituspäätös laukaisee edelleen yksityisiä investointeja, Raision keskustan täydennysrakentamisen ja antaa merkittävän piristyksen rakennustoimialalle. Lainvoimaisen tiesuunnitelman ansiosta hanke on heti käynnistettävissä.

Kehysriihestä odotetaan rahoituspäätöstä myös Paraistenväylälle, Kaarinan läntiselle ohitustielle. Hankkeessa on tarkoitus rakentaa uusi tieyhteys Kaarinasta Turunmaan saaristoon, Kurkelan ja Kuusiston välille. Investoinnilla parannetaan Paraisia ja Turun seutua yhdistävää mt 180 Saaristotien turvallisuutta sekä elinkeinoelämän kuljetuksien sujuvuutta. Rahoitustarve on 112 miljoonaa euroa. Hankkeen tiesuunnitelma on valmistumissa ja rakentaminen käynnistettävissä vuosien 2024–2025 taitteessa.

Orpon hallituksen vuoden 2024 talousarviossa käynnistettiin vaalikauden aikana toteutettavan 4 miljardin euron määräaikaisen investointiohjelman ensimmäisiä liikennehankkeita. Budjettiriihessä päätettiin suunnittelun kiirehtimisestä E18 Turun kehätiellä ja Kaarinassa maantiellä 180 Kurkela–Kuusisto. Hallitus kaavaili hankkeiden päätöksentekoaajankohdaksi vuotta 2024.

Valtiovarainministeriö julkaisee ehdotuksensa hallinnonalojen kehyyksiksi 29. helmikuuta. Hallitus käy kehysneuvottelun 15. –16. huhtikuuta.

*Lisätietoja: vt. edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine, p. 040 721 3429*

#### **Turku–Uusikaupunki-junaliikenteen uusien asemapaikkojen kehittämissuunnitelma valmistunut, myös muilla ratasuunnilla tapahtuu**

Varsinais-Suomen liiton ja Turku–Uusikaupunki-radansuunnitelman tilaama **Turku–Uusikaupunki-junaliikenteen uusien asemapaikkojen kehittämissuunnitelma** on valmistunut. Suunnitelma parantaa asemapaikkojen suunnitteluvalmiutta tarkentamalla aiempia selvityksiä. Kehittämissuunnitelman on laatinut Proxion Oy ja se on jatkoa kesällä 2023 valmistuneelle Turku–Toijala-junaliikenteen kehittämissuunnitelmalle.

Joukkoliikenteen sujuvuuden ja kilpailukyvyyn parantaminen ovat Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman tärkeitä tavoitteita, joilla pyritään myös joukkoliikenteen kulkutapaosuuden kasvattamiseen.

Lähijunaliikenne Turusta Uuteenkaupunkiin kytkisi Vakka-Suomen Turun seutuun ja edelleen muuhun maakuntaan. Lähijunaliikenne tarjoaisi myös jatkoyhteydet Tampereen ja Helsingin suuntiin.

Selvityksessä on tutkittu Turku–Uusikaupunki-rataosalta alustavilla ratateknisillä tarkasteluilla kahdeksaa asemapaikkaa Turun Artukaisissa, Maskussa, Nousiaisissa, Mynämäellä, Hietämäellä (Mynämäki), Vehmaan Vinkkilässä, Uudenkaupungin asemalla ja Kalarannalla. Raision Nuorikkalan aseman suunnittelu etenee jo ratasuunnitelmavaiheessa eli paljon pidemmällä kuin muut rataosan asemat.

Turku–Uusikaupunki-rataosa on 65 ratakilometriä pitkä yksiraiteinen sähköistetty Suomen rataverkon osuus, jonka suurin sallittu nopeus on tällä hetkellä 60 km/h. Rataosalla on tällä hetkellä vain tavaraliikennettä. Rataosalle on suunnitteilla tasoristeysten parannuksia ja poistoja, jotka yhdessä muiden perusparannustoimenpiteiden kanssa mahdollistavat radan nopeuden noston arvoon 100 km/h.

Asemapaikkojen alustavat sijainnit on rajattu Väyläviraston ratateknisissä ohjeissa esitettyjen reunaehtojen (RATO-ohjeet) sekä alueen kaavatilanne huomioiden. Sijainneissa on huomioitu myös tarvittavat kulkuyhteydet matkustajalaitureille sekä liityntäpysäköinnin mitoitus ja alustava sijainti.

Asemat ovat alustavien teknisten perusteiden mukaan toteuttavissa ilman suurempia ratainfrastruktuurin muutostarpeita tai asemakaavamuutoksia. Turun Artukaisissa Raisionjoen itäpuolella olisi toteuttavissa huomattavasti kohtuullisemmin asema kuin Raisionjoen länsipuolelle, jossa rataa jouduttaisiin nostamaan ja uusimaan Raisionjoen ratasilta. Uudenkaupungin liikennepaikalla tarvitsee huomioida radanpidon tarpeet sekä kohtausmahdollisuudet lähijunien ja tavaraliikenteen välillä.

Liikenteellisen tarkastelun mukaan lähijunaliikenteen kohtauspaikat tarvitaan tunnin vuorovälillä vähintään Mynämälle ja Uudenkaupungin asemalla. Tarkastelussa ei huomioitu nykyistä, melko vähäistä tavaraliikennettä.

Selvityksessä tutkittujen asemapaikkojen alustavat kustannukset ovat keskimäärin 1–2 M € välillä. Artukaisten aseman kustannukset Raisionjoen länsipuolella (VE2) voisivat mm. ratageometrian ja joen ylittävän sillan uusimisen vuoksi olla jopa 15 M €. Uudenkaupungin liikennepaikalla kustannuksia nostavat (5–6 M €) radanpidon tarpeiden sekä lähijunien ja tavaraliikenteen kohtausmahdollisuuksien huomioiminen. Yleisesti suurimpia kustannusosio ovat turva- ja asetinlitemuutokset sekä tarvittavat geotekniset pohjanvahvistukset matkustajalaituria varten.

Radan peruskorjaukselle on tehty ratalain mukainen ratasuunnitelma ja korjaus sisältyy Väyläviraston investiohjelmaan, mutta korjauksen rahoitus ei ole vielä varmistunut. Ennen asemainfran toteuttamista ja henkilöliikenteen aloittamista tulee myös asemapaikoille laatia erilliset ratasuunnitelmat ja rata hyväksyttää henkilöliikenteelle.

**Turku–Tampere-yhteysvälin** sisällyttäminen seuraavaan Etelä-Suomen taajamajunaliikenteen kilpailutukseen oli luovutetun kannanoton aiheena Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan yhteisessä kansanedustajatapaamisessa 14.2.2024. Tilaisuuteen osallistui Varsinais-Suomen liiton, Toijalan radan kuntien, Väyläviraston ja LVM:n edustaja.

**Turku–Salo-yhteysvälin** taajama- ja lähijunaliikenteen mahdollisuuksia on tutkittu myös tuoreessa Väyläviraston Rantaradan ja Karjaa–Hanko-radon tarveselvityksessä. Suunnan asemapaikkojen toteutuskelpoisuus on varmistettu Länsirata-hankeyhtiön vetämän ratasuunnittelun yhteydessä.

Alueellisen junaliikenteen selvitykset Varsinais-Suomen liiton sivuilla:  
<https://varsinais-suomi.fi/suunnittelu/liikennejarjestelmatyo/junaliikenteen-edistaminen/>

Rantaradan ja Karjaa–Hanko-radan tarveselvitys Väyläviraston julkaisuarkistossa:  
<https://www.doria.fi/handle/10024/188534>

Lisätietoja: suunnittelujohtaja Heikki Saarento, puh 040 720 3056

## Varsinais-Suomen työllisyyskehitys laskussa

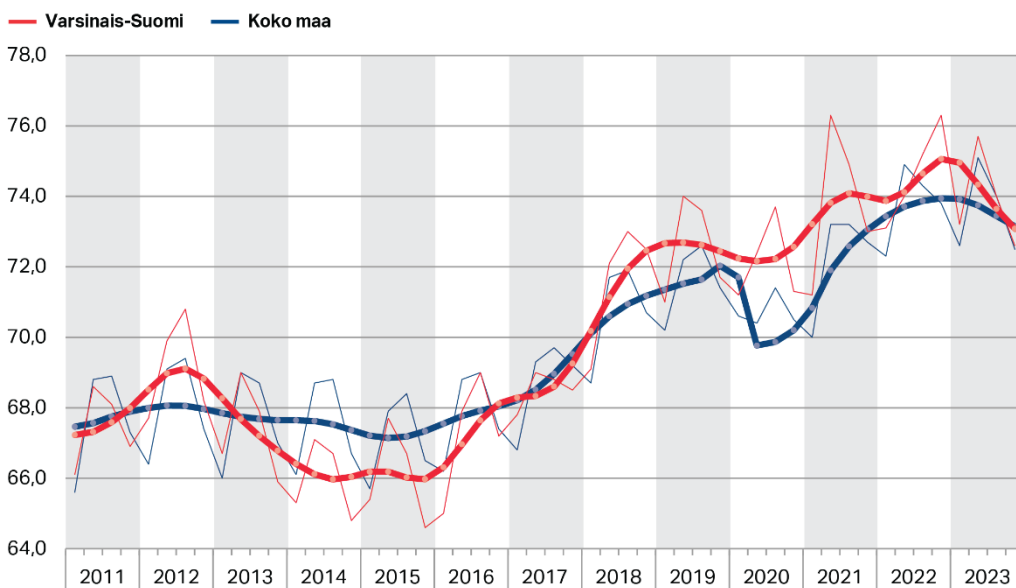
Varsinais-Suomeen työllisyysasteen trendiluku oli vuoden kolmannella neljänneksellä 73,1 %, mikä oli kaksi prosenttiyksikköä alempi kuin vuotta aiemmin. Työllisyysasteen trendikehitys kääntyi vuoden aikana jyrkkään laskuun. Työllisiä kolmannella neljänneksellä oli 231 000, ja myös työllisten määrän kehitystrendi oli laskussa.

Työllisyysaste on laskussa myös koko maassa, joskaan kansallisella tasolla lasku ei ole yhtä jyrkkää kuin Varsinais-Suomessa. Koko maan työllisyysasteen trendiluku oli sama kuin Varsinais-Suomessa, mutta pudotusta vuoden takaisesta oli vain 0,8 prosenttiyksikköä. Työllisyystilanne heikkenee tällä hetkellä suurimmissa maakunnissa selvästi nopeammin kuin koko maassa keskimäärin, sillä Uudellamaalla työllisyysasteen trendiluku laski 1,4 ja Pirkanmaalla 2,3 prosenttiyksikköä.

Neljännesvuosittainen työllisyysaste laaditaan Tilastokeskuksen tekemän haastattelututkimuksen pohjalta. Tämä lisää jonkin verran etenkin pienempien maakuntien työllisyyslukujen epävarmuutta. Pitkän aikavälin trendikehitys antaa kuitenkin varsin luotettavan kuvan työllisyyskehityksen suunnasta.

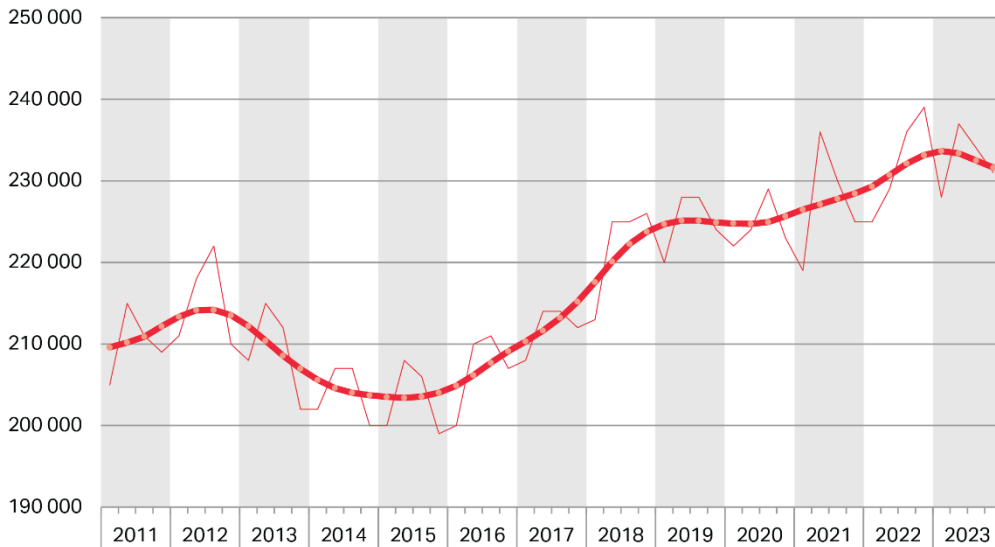
Lisätietoja: tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen, puh. 050 410 2294

### Työllisyysasteen kehitys (% , 15–64-vuotiaat, trendikehitys paksulla viivalla)

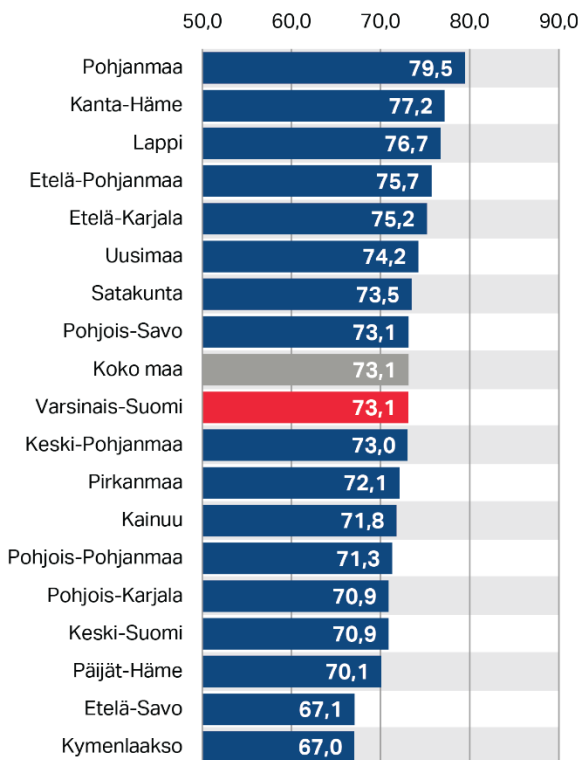


## Työllisten määrän kehitys Varsinais-Suomessa

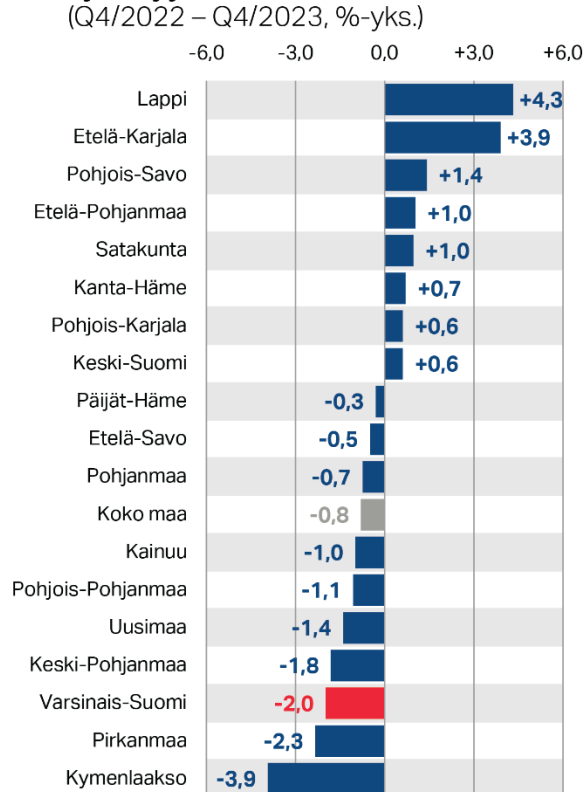
(henkilöä, trendikehitys paksulla viivalla)



## Työllisyysasteen trendiluku (Q4/2023, %)



## Työllisyysasteen trendin vuosimuutos (Q4/2022 – Q4/2023, %-yks.)

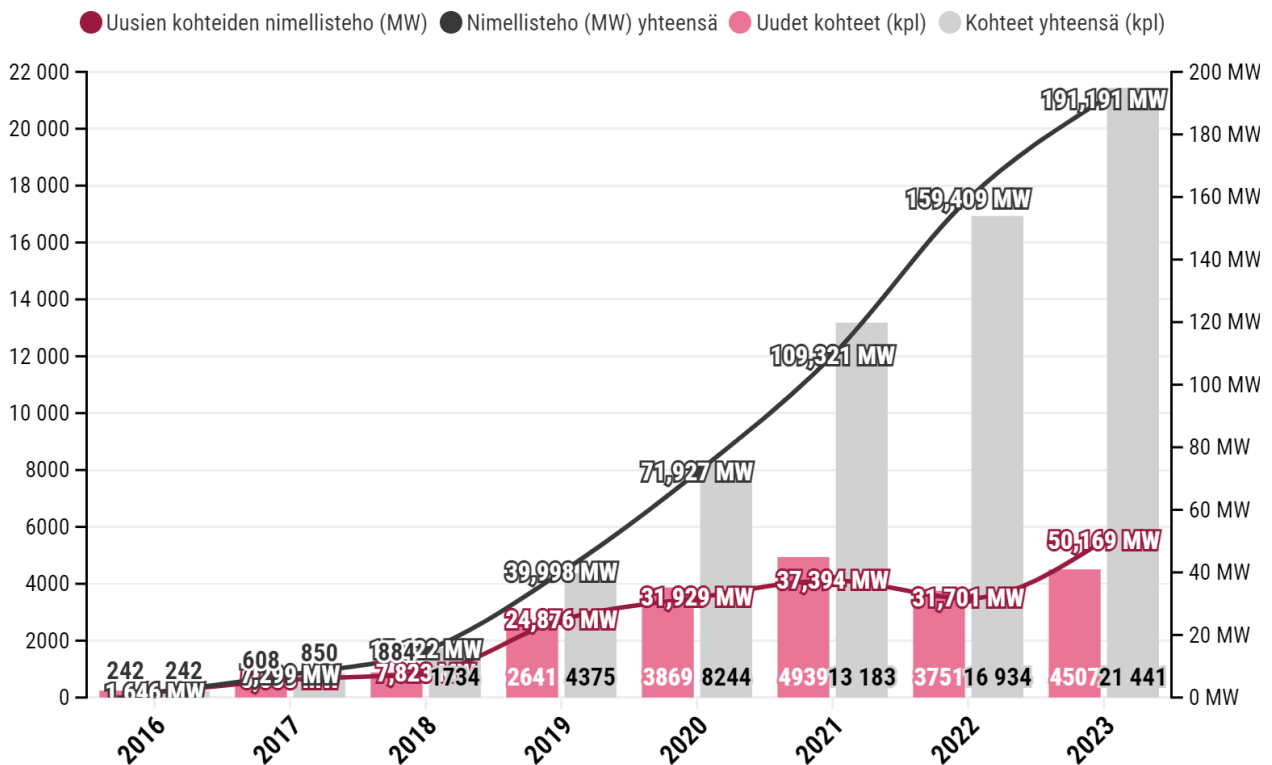


## Aurinkosähkön tuotanto vuosina 2022-2023

Aurinkosähkön pientuotanto Varsinais-Suomessa noudatti asennettujen järjestelmien osalta vuosina 2022-2023 aikaisempien seurantavuosien kehitystä. Vaikka ennako-odotuksena oli, että vuoden 2022 energiakriisin myötä aurinkopaneelien kysyntä olisi kasvanut tavanomaista enemmän, näin ei koottujen tietojen mukaan ole. Vuosina 2022 ja 2023 järjestelmiä kytkettiin verkkoon yhteensä 8 258. Lukumääräisesti eniten uusia järjestelmiä on asennettu vuonna 2021, yhteensä 4 939 kpl.

Valonia on koonnut alueen sähköverkkoyhtiöiltä tietoa verkkoon liitetystä aurinkosähkijärjestelmistä vuosilta 2016–2023. Vuonna 2023 maakunnassa oli lähes 17 000 aurinkosähkijärjestelmää (16 934) ja niiden nimellisteho oli 191,17 MW. Maakunnan verkkoon kytketyistä aurinkovoimaloista pääosa on edelleen asennettu pientaloihin. Tyypillinen voimalakoko pientaloissa kasvaa edelleen: tällä hetkellä se jo noin 7 kW, kun se kun se vuonna 2021 oli noin 5 kW. Pientalojen aurinkosähkijärjestelmiä on laajennettu jälkikäteen, mutta siitä ei ole kerättyä tietoa. Taloyhtiöiden aurinkosähkijärjestelmien määrä vielä pieni, Varsinais-Suomessa on vuoden 2023 loppuun mennessä perustettu 20 taloyhtiöiden energiayhteisöä.

### Uudet aurinkosähkökohteet Varsinais-Suomessa 2016–2023



Aurinkosähkön tuotantotiedot on kerätty maakunnan alueella toimivilta sähköverkkoyhtiöiltä tammikuussa 2024.

Varsinais-Suomessa ei ole toiminnassa vielä yhtään yli 1MW aurinkovoimalaitosta. Ainoa rakennusvaiheessa oleva hanke, 206 MW, sijaitsee Uudenkaupungin Kalannin alueella. Luvitusvaiheessa on kahdeksan uutta hanketta, jotka toteutuessaan lisäisivät teollisen mittaluokan aurinkovoiman tuotantokapasiteettia 419 MW.

Esiselvitysvaiheessa on kahdeksan hanketta, jotka toteutuessaan lisäävät tuotantokapasiteettia noin 380 MW. Tulevina vuosina nähdään, kuinka moni suunnitelluista aurinkovoimalahankkeista toteutuu.

Lisätiedot

[Aurinkosähkön tuotanto Varsinais-Suomessa 2022–2023 – Valonia](#)

<https://valonia.fi/uutinen/aurinkosahkon-tuotanto-varsinais-suomessa-2022-2023/>

### **Kooste maatalouden vesiensuojelun hanketoiminnasta Varsinais-Suomessa**

Maatalouden vesiensuojelun tehostamiseksi ja toimenpiteiden lisäämiseksi Varsinais-Suomessa on tehty töitä jo vuosikymmenten ajan. Hanketoiminnalla on tuettu viljelijöiden osaamista vesiensuojelutoimenpiteiden toteuttamisessa ja uusien ratkaisujen edistämiseksi. Parhailaan käynnissä olevan [Saaristomeri-ohjelman](#) tavoitteena on saada Saaristomeren valuma-alueen maatalouden ravinnekuormitus pois Itämeren suojelukomission (HELCOM) pahimpien kuormittajien listalla (hot spot -lista).

Valonian kokoama hankelista ja kooste kartta-aineistoista on koostettu maatalouden vesiensuojelun parissa toimivien kuten viljelijöiden ja neuvontaorganisaatioiden tueksi löytämään Varsinais-Suomen alueella toimivia maatalouden vesiensuojelun tutkimushankkeita ja valuma-alueiden hanketoimijoita.

Linkki materiaaliin: [Maatalouden vesiensuojelun hanketoiminta Varsinais-Suomessa](#)

*Lisätiedot: Katariina Yli-Heikkilä, ympäristöasiantuntija, Valonia p. 040 552 2369*